

Utkast till lagrådsremiss Skärpta krav i sfi

Remiss från Utbildningsdepartementet
Remisstid den 24 maj 2024

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

Regeringen föreslår att rätt att delta i svenska för invandrare (sfi) ska begränsas till att gälla i tre år från den tidpunkt då personen för första gången togs emot till utbildningen. Om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl utifrån personens personliga förhållanden att förlänga tidsfristen kan huvudmannen fatta ett sådant beslut. Totalt kan huvudmannen förlänga ytterligare tre år.

Skälen för regeringens förslag är att en mer sammanhållen studietid ska ge bättre förutsättningar för eleven att lära sig svenska samt att minska avbrotten från utbildningen.

Regeringen föreslår att kommunerna tillförs 57 miljoner kronor årligen från och med 2025 för att ersätta den ökade administrationen som uppstår för upprättandet av handlingsplan för att nå de individer som har rätt till sfi samt för förslaget om att en elevs kunskaper ska bedömas är eleven tas emot till sfi.

Utbildningsdepartementet har skickat remissen till bl.a. Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och arbetsmarknadsnämnden. Arbetsmarknadsförvaltningen har på grund av kort remisstid svarat med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret instämmer i vikten av att personer i behov av sfi erbjuds utbildning som hjälper dem att närma sig arbetsmarknaden och att en sammanhållen studietid är bra och i de flesta fall gynnar elevens lärande. Stadsledningskontoret anser däremot att förslagen inte tar tillräcklig hänsyn till andra faktorer som påverkar elevers studier såsom studievana eller möjlighet till egen försörjning.

Stadsledningskontoret anser att staten bör öka den ekonomiska kompensationen ytterligare för att täcka kommunens ökade kostnader för sammanhållna utbildningar.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar bilden av att en sammanhållen och kontinuerlig utbildning i många fall är gynnsam för elevernas lärande och något att sträva efter. Däremot anser arbetsmarknadsförvaltningen att förslagen inte tar tillräckligt stor hänsyn till andra faktorer som påverkar elevers lärande och möjligheter till studier.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Att lära sig svenska, etablera sig och nå egenförsörjning är viktiga grundstenar för en lyckad integration – men då måste också målgruppen få rätt förutsättningar till just det. Att sträva efter en mer sammanhållen studietid inom sfi är bra och kommer i de flesta fall gynna elevens lärande. Regeringens förslag om att införa en skarp tidsbegränsning på tre år för rätten att delta i sfi kommer däremot slå hårt mot de som är i behov av stöd för att klara sina studier.

För att fler ska klara utbildningen behöver sfi i högre grad ta hänsyn till elevers olika förutsättningar. Elever inom sfi behöver även få möjlighet till praktik. Att införa en tidsbegränsning för sfi försvårar för eleverna att ta en paus från studierna ifall de blir erbjudna ett jobb, vilket kan stärka svensk kunskaperna och göra det lättare att vid ett senare tillfälle återuppta studierna.

Jag instämmer även med stadsledningskontoret att staten bör öka den ekonomiska kompensationen för att täcka kommunens ökade kostnader för sammanhållna utbildningar. Kommunerna behöver tillräckliga resurser för att kunna se till att fler lär sig svenska och kommer i arbete.

Stockholm den 8 maj 2024

Emilia Bjuggren

Bilaga

Remiss - Utkast till lagrådsremiss Skärpta krav i sfi, dnr KS 2024/312-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Språket är ovärderligt om invandrare ska på riktigt kunna komma in i det svenska samhället. Det är därför av yttersta vikt att språkutbildningen tas på allvar – och ges rätt förutsättningar. I det hänseendet är regeringens förslag ett rejält felsteg.

Regeringen och SD riskerar att skapa en helt ny generation invandrare som hamnar utanför samhället. Det här skulle få svåra konsekvenser för Stockholm.

Istället bör fokus sättas på att höja kvaliteten i SFI, svenska för invandrare, med resultatbaserad peng. Idag kan inte den som läser SFI välja en annan utbildningsanordnare än kommunen eller de anordnare kommunen upphandlat. Vi vill därför att det införs en resultatbaserad SFI-peng.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) enligt följande.

Kristdemokraterna välkomnar införandet av en huvudregel på en sammanhållen SFI-undervisning om tre år från mottagningstillfället. En sammanhållen studietid är viktig för att uppnå målsättningen inom ramen för sfi och skapa en tydligare struktur för deltagaren.

Utredningen föreslår även en rimlig avvägning mellan huvudregeln och undantag med anledningen av personliga skäl, där deltagarens intresse tillvaratas. En förlängning av tidsfristen på tre år kan bland annat medges vid sjukdom, föräldraledighet eller perioder av arbete eller andra aktiviteter. Detta ger flexibilitet samtidigt som ambitionen om en sammanhållen studietid värnas.

Ärendet

Utkastet till lagrådsremiss *Skärpta krav i sfi* innehåller följande förslag till ändringar i skollagen (2010:800).

- Rätten att delta i sfi ska som huvudregel gälla i tre år från den tidpunkt då personen för första gången togs emot till utbildningen.
- Kommunen ska upprätta en handlingsplan för sina insatser för att nå de personer i kommunen som har rätt till sfi och för att motivera dem att delta i utbildningen. Handlingsplanen ska kontinuerligt följas upp och vid behov revideras.
- Den som har rätt till sfi ska ha rätt att delta i utbildningen även i en annan kommun än hemkommunen om det finns särskilda skäl. En kommun som tar emot en elev från hemkommunen i sfi ska få ersättning för sina kostnader för elevens utbildning från elevens hemkommun.
- När en elev tas emot till sfi ska elevens kunskaper bedömas, om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig. Resultatet av bedömningen ska ligga till grund för den individuella studieplanen.
- Den individuella studieplanen för en elev i sfi ska innehålla en uppgift om den tidpunkt då eleven för första gången togs emot till utbildningen. Om eleven övergår till sfi hos en annan huvudman ska den huvudman som eleven lämnar överlämna elevens individuella studieplan till den mottagande huvudmannen.

I remissmissivet anger regeringen att den önskar synpunkter på de delar i lagrådsremissen som behandlar punkten ovan om tidsbegränsad rätt till sfi samt de föreslagna ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna.

Rätten till sfi ska gälla i tre år

Regeringen föreslår att rätt att delta i sfi ska begränsas till att gälla i tre år från den tidpunkt då personen för första gången togs emot till utbildningen. Om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl utifrån personens personliga förhållanden att förlänga tidsfristen kan huvudmannen fatta ett sådant beslut. Beslut om förlängning kan endast göras om den aktuella tidsfristen fortfarande löper och för sex månader i taget. Totalt kan huvudmannen förlänga rätten till sfi i ytterligare tre år.

Tidsgränsen på tre år bör inte vara absolut utan det ska finnas en möjlighet för huvudmannen att förlänga tiden om det finns särskilda skäl. Sådana särskilda skäl kan till exempel vara sjukdom, föräldraledighet eller perioder av arbete eller andra aktiviteter. Förlängning kan bara ske när den innevarande tidsfristen fortfarande löper på.

Förslaget innebär också att om en elev avbryter sin utbildning eller om huvudmannen beslutat att elevens utbildning ska upphöra ska eleven kunna återuppta denna om det finns särskilda skäl för. Det gäller förutsatt att det kan ske inom ramen för de tidsfrister som anges i förslaget. Regeringen anser att en intensivare och mer sammanhållen studietid skulle kunna ge bättre resultat. De menar att en tidsgräns skulle kunna göra utbildningen mer effektiv och ge bättre förutsättningar för individen att snabbare komma vidare i studier eller etablera sig på arbetsmarknaden. Regeringen anser att en begränsad tid på sfi ger eleverna incitament att fokusera på

språkinläringen och därmed minska antalet avbrott. Det skulle i sin tur leda till ökad kontinuitet i utbildningen.

Målet är att alla elever ska uppnå kunskapskraven i kurs D, något som regeringen anser är realistiskt och möjligt inom ramen för tre år oavsett studiebakgrund. Studierna kan naturligtvis genomföras på kortare tid av de elever som har förutsättningar för det. KLIVA-utredningen tog fram statistik som säger att många riskerar att fastna i utbildningen i sfi efter tre till fyra år. Det är därför ett av skälen till att regeringen föreslår en gräns på just tre år från den tidpunkt då personen för första gången togs emot till utbildningen.

Regeringen föreslår att ändringarna i skollagen ska träda i kraft den 1 januari 2025. De nya bestämmelserna om tidsbegränsning i sfi ska tillämpas första gången för den som tas emot till sfi för första gången efter den 31 december 2024. För den som tas emot till sfi före den 1 januari 2025 ska rätten att delta i utbildningen gälla till och med den 31 december 2027. Samma regler om förlängning gäller för den här gruppen liksom för dem som antas till utbildning efter 31 december 2024.

Ekonomiska konsekvenser för kommunerna

Enligt den kommunala finansieringsprincipen ska beslut som innebär nya obligatoriska uppgifter för kommunerna som regel åtföljas av en statlig finansiering via det generella statsbidraget. Principen gäller när riksdagen, regeringen eller en myndighet fattar bindande beslut om ändrade regler för en verksamhet.

Regeringen föreslår att kommunerna tillförs 57 miljoner kronor årligen från och med 2025 för att ersätta den ökade administrationen som uppstår för upprättandet av handlingsplan för att nå de individer som har rätt till sfi samt för förslaget om att en elevs kunskaper ska bedömas är eleven tas emot till sfi, då detta är nya åtaganden för kommunerna.

Förslaget om en tidsbegränsning av rätten till sfi medför en ökad administration för kommunerna, även om det inte är fråga om något nytt åtagande. Enligt regeringen kan förslaget också inledningsvis innebära att elever deltar i utbildningen i högre grad och under fler timmar per vecka än i dag. Vidare anser regeringen att kommunernas planering underlättas då sfi kan effektiviseras, eleverna kommer att läsa sfi mer koncentrerat och kan också förväntas avbryta utbildningen i lägre grad. Att fler fullföljer sfi och gör det snabbare medför minskade kostnader för kommunerna.

Vidare är förslaget om att den individuella studieplanen för en elev i sfi ska innehålla uppgift om den tidpunkt då eleven för första gången togs emot till utbildningen en ny uppgift för kommunerna. En individuell studieplan ska dock redan i dag upprättas och ett sådant mindre tillägg kan enligt regeringen inte anses medföra några ökade kostnader för kommunerna.

Förslaget om rätt att delta i sfi i en annan kommun än hemkommunen är kostnadsneutralt eftersom regeringen också föreslår att en kommun som i sin sfi har

en elev som kommer från en annan kommun ska få ersättning för sina kostnader för elevens utbildning från elevens hemkommun.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och arbetsmarknadsnämnden. Arbetsmarknadsförvaltningen har svarat med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 april 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildning är en viktig nyckel för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden och i samhället. Stadsledningskontoret instämmer därför i vikten av att personer i behov av sfi erbjuds utbildning som hjälper dem att närma sig arbetsmarknaden och att en sammanhållen studietid är bra och i de flesta fall gynnar elevens lärande. Stadens vuxenutbildning är ett viktigt verktyg i arbetet vilket även ligger i linje med kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål *3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb.*

Stadsledningskontoret ser positivt till att se över tidsramarna för studier på sfi men vill poängtera att ökade krav på sammanhållna utbildningar måste vägas mot de höga kraven som ställs på flexibilitet inom vuxenutbildningen. Förslaget om tidsbegränsning skulle även behöva ta hänsyn till att vissa elevgrupper inte har förutsättningar för snabb språkinläring. Det kan till exempel bero på studievana hos eleven, utformning av undervisning eller undervisningens kvalitet.

Ett perspektiv som lagrådsremissen inte tar hänsyn till är elever som är inskrivna i etableringsprogrammet och tidigt i sin sfi-utbildning är ofta splittrade mellan olika insatser som ingår i programmet och sfi-studierna. De prioriterar ofta aktiviteter hos till exempel Arbetsförmedlingen för att inte riskera sanktioner och neddragning i ersättningen. Lagstiftningen bör beskriva andra myndigheters ansvar för att intentionen med en tidsbegränsning ska uppnås

Stadsledningskontoret ställer sig positivt till att staten tillför medel för den ökade administrationen som sker vid upprättande av handlingsplan samt bedömning av en elevs kunskaper när de tas emot till sfi. Sammanhållna utbildningar är däremot resurskrävande för kommunen jämfört dagens system med kontinuerligt intag, bland annat på grund av att det inte finns möjlighet att fylla tomma platser under utbildningens gång. Stadsledningskontoret anser att staten bör öka den ekonomiska kompensationen ytterligare för att täcka kommunens ökade kostnader för sammanhållna utbildningar.

Vidare bedömer stadsledningskontoret att den ökade administration som krävs i samband med upprättandet av studieplan ryms inom kommunens nuvarande uppdrag och ser inte behov av särskild statlig ersättning för detta ändamål.

Stadsledningskontoret anser att förslaget om möjlighet till förlängning för eleven som bra. De exempel på skäl som återfinns i lagrådsremissen är föräldraledighet, arbete och sjukdom. Stadsledningskontoret ser även positivt på att sfi-studier på en yrkesutbildning anses som särskilda skäl för förlängning av tiden.

Stadsledningskontoret vill däremot flagga för att begreppet *särskilda skäl* har ett brett tolkningsutrymme och kan leda till olika praxis i olika kommuner. Ett förtydligande skulle förordas så att eleverna inte möter varierande förhållningssätt beroende var de studerar.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 8 april 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Tidsbegränsning för rätt till sfi

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på att se över tidsramarna för studier på sfi och möjliga begränsningar för hur lång utbildningen ska vara.

Arbetsmarknadsförvaltningen håller med regeringen om att en sammanhållen studietid är bra och i de flesta fall gynnar elevens lärande. Stockholms stad arbetar idag med ett system där tilldelad tid (antal timmar) och en kontinuerlig progressionsuppföljning styr längden på elevernas studietid. Systemet fungerar väl och i många fall har det skapat en större medvetenhet hos eleverna om vikten att fokusera på sina studier innan tiden tar slut.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att det bör förtydligas vad regeringen avser med begreppet tas emot. Enligt skollagen motsvarar begreppet den dag när huvudmannen beslutar om rätten till utbildning. Första kursdag kan däremot inträffa vid en senare tidpunkt av olika skäl. Vissa elever kommer inte heller till första kursstart utan blir kallade vid flera tillfällen efter beslut om att tas emot till utbildningen.

Arbetsmarknadsförvaltningen undrar om regeringens avsikt är att tidsfristen för den totala studietiden i sfi räknas samman oavsett i vilken kommun eleven studerar. Förslaget innebär att den individuella studieplanen, med uppgift om första start för sfi, ska lämnas över till ny huvudman om eleven fortsätter sina studier i en annan kommun. Regeringen behöver förtydliga hur den avser att skapa förutsättningar för överföring av sådana uppgifter på ett säkert sätt och vems ansvar det är att initiera överflyttning. Idag saknas nationella system för sådan överföring vilket är problematiskt.

Arbetsmarknadsförvaltningen menar att den föreslagna tidsfristen på tre år med möjlighet till förlängningar ytterligare tre år inte är orimlig men behöver beräknas på ett annat sätt. För en stor del av elevgruppen är även ett treårigt perspektiv alltför långt att överblicka. Arbetsmarknadsförvaltningen anser att andra strukturer för utbildningen skulle vara mer effektiva för att skapa motivation. En utbildning som är indelad i kortare delkurser med tydligt angiven kurslängd skulle skapa en betydligt tydligare och mer lättöverskådlig struktur för sfi-eleverna, framför allt för dem med

kort skolbakgrund. Arbetsmarknadsförvaltningen saknar förslagen från KLIVA-utredningen om ett system med verksamhetspoäng och kortare delkurser som mer liknar annan utbildning på grundläggande nivå där det har gett goda resultat.

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig frågande till om tidsbegränsningen på tre år ska gälla oavsett vilken omfattning studierna har. Lagstiftningen bör ta höjd för studietakten, exempelvis så omfattar kurser på kvällstid och på helger färre lektionstimmar per vecka än studier på dagtid. Direktiven blir motsägelsefulla när komvux å ena sidan ska vara flexibelt och erbjuda studier på olika tider men samtidigt riskerar elever som kombinerar med arbete att få kraftigt förkortad tid på sfi.

Regeringen anger i sina skäl för förslagen att eleverna förväntas ta större ansvar själva för sina studier och att staten ska underlätta detta men det framgår inte hur det ska göras. För elever med olika typer av funktionsnedsättningar, med posttraumatisk stress (PTSD) eller annan sjukdomsproblematik kan en tidsbegränsning på tre till sex år vara otillräcklig. På grund av sin diagnos behöver de ofta en långsammare studietakt för att uppnå målen för studierna.

I Stockholms stads yttrande över betänkande från KLIVA-utredningen påtalades att staden anser att tidsgränsen på fyra år behöver ses över och i högre grad individanpassas då det finns en långtgående rätt till grundläggande och behörighetsgivande utbildning. Arbetsmarknadsförvaltningen vill lyfta EU-perspektivet och artikel 14 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna som talar om rätten till utbildning. Förvaltningens bedömning är att förslaget inte står i direkt strid med stadgan men att perspektivet ändå bör beaktas.

Förlängningar, avbrott och särskilda skäl

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på förslaget om möjligheten till förlängningar för eleven. Som alltid finns det ett stort tolkningsutrymme av begreppet särskilda skäl. Det finns risk för att olika praxis skapas i olika kommuner och arbetsmarknadsförvaltningen ser att någon form av riktlinje eller vägledning i tolkningen måste finnas så att eleverna inte möter vitt skilda förhållningssätt beroende var de studerar.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att det finns risker med förslaget om att förlängningar endast ska kunna göras medan en pågående period pågår. En elev som avbrutit sin utbildning på grund av arbete skulle kunna avbryta anställningen för att återgå i studier och därmed starta upp en ny förlängningsperiod. Det kan innebära att individen går miste om möjligheten att försörja sig under perioden men samtidigt försaka sin chans till språkutbildning om individen väljer att stanna kvar på arbetet.

Arbetsmarknadsförvaltningen menar att det blir motsatt effekt av tidsbegränsningen om personer inte ska kunna ta ett arbete och få återgå i studier i händelse av att anställningen upphör oavsett hur lång tid som förflutit. I de fall där huvudmannen har avbrutit studierna på grund av ej tillfredsställande framsteg eller ett icke godkänt

betyg (IG) kan eleverna idag söka utbildningen igen. Regeringen behöver förtydliga vad som gäller för den här gruppen eleven i fråga om att kunna återuppta studierna.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på att sfi-studier på en yrkesutbildning anses som särskilda skäl för förlängning av tiden. De exempel på särskilda skäl för att återuppta eller förlänga studier i sfi som lagrådsremissen lyfter är föräldraledighet, arbete och sjukdom. Systemet behöver ta hänsyn till även om frånvaron har berott på långvarig sjukdom hos barn.

Sammanhållen tid kan ge bättre resultat

Arbetsmarknadsförvaltningen menar att förslaget ser alltför snävt på vad som åstadkommer en snabb inläring av språk. Även idag har vi en stor andel elever, till exempel på studieväg 1, som deltar i undervisning varje dag under sin studietid men ändå behöver lång tid för att nå kunskapskraven. Det räcker inte med en sammanhållen och koncentrerad studietid för vissa elevgrupper. Förslaget om tidsbegränsning kan därför inte stå för sig självt utan måste ta hänsyn till och innefatta förutsättningarna för studier och lärande. Det kan till exempel handla om studievana hos eleven, utformning av undervisning samt undervisningens kvalitet.

Förutsättningar att studera

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att lagstiftningen bör beskriva andra myndigheters ansvar för att intentionen med en tidsbegränsning ska uppnås. Att studera på heltid i 3-6 år kan vara en tillräcklig tidsperiod att hinna uppnå betyg på kurs D för de flesta men förutsätter att studietiden får fortgå utan störningsmoment. Elever som är inskrivna i etableringsprogrammet och tidigt i sin sfiutbildning är ofta splittrade mellan olika insatser som ingår i programmet och sfi-studierna. De prioriterar ofta aktiviteter hos till exempel Arbetsförmedlingen för att inte riskera sanktioner och neddragning i ersättningen. Det är frustrerande för sfi-lärarna och bidrar inte till en fokuserad och kontinuerlig inläring för eleven.

Arbetsmarknadsförvaltningen har svårt att se hur förslaget i sin nuvarande form skapar bättre möjligheter för fullföljda studier i sfi när det inte är förenat med andra insatser och förändringar ibland annat etableringsprogrammet och förutsättningar för försörjning och studiefinansiering.

Konsekvenser om en person inte uppnår betyg i kurs D

Arbetsmarknadsförvaltningen tycker att det är problematiskt att förslaget inte innehåller några resonemang om vad som händer efter de 6 åren om individen inte nått förväntad språklig nivå. Regeringen skriver också att elever som inte gör tillfredsställande framsteg trots förlängning bör studierna avslutas. Utan en fullständig sfiutbildning är många dörrar stängda och personer riskerar att istället hamna i långvarig arbetslöshet istället för att studera vidare och komma ut på arbetsmarknaden. Det behöver finnas alternativa vägar till etablering även för dem som inte har lyckats med sina språkstudier hela vägen till kurs D för att förhindra att åter hamna i långvarigt försörjningsstöd utan möjlighet till fortsatta studier. Vilka

insatser som kan fortsätta stötta individen utifrån förutsättningar och behov måste definieras och tydliggöras.

Regeringen hänvisar i lagrådsremissen till KLIVA-utredningens betänkande som pekade på att många elever ”fastnar” på sfi efter 3- 4 år. Stockholms statistik över elever som påbörjade studier 2016, 2017 eller 2018 visar att det är en relativt liten andel som är färdiga med hela sin studieväg efter tre år. En jämförelse med siffror för samma grupp efter sex år stärker bilden av att det inte händer så mycket under de kommande tre åren, det är en liten ökning av andelen som har fått betyg på hela sin studieväg. Siffrorna stärker uppfattningen av att det måste finnas en beredskap för att en del av de sfi-studerande inte kommer att hinna eller lyckas uppnå betyg på kurs D.

Arbetsmarknadsförvaltningen önskar ett förtydligande om vad som kommer att gälla för elever som vill genomföra en prövning för betyg. Förslaget innehåller inte några förändringar i de paragrafer i skollagen som reglerar prövningar men det kan vara bra att förtydliga om det fortsatt gäller obegränsat även efter den tidsbegränsade tiden.

Ikraftträdande

Förvaltningen har inga synpunkter på förslaget om ikraftträdande och övergångsbestämmelser. Det är rimligt att samma regler gäller för dem som påbörjat studier i sfi före 1 januari 2025. Arbetsmarknadsförvaltningen håller också med om att det inte bör införas någon övergångsbestämmelse om att den individuella studieplanen för en elev som har tagits emot till sfi före den 1 januari 2025 ska innehålla uppgift om den tidpunkt då eleven för första gången togs emot till utbildningen.

Konsekvenser för jämställdhet

Arbetsmarknadsförvaltningen tolkar lagrådsremissens resonemang som att det görs en bedömning att förslagen kan innebära positiva konsekvenser för jämställdheten. En viktig aspekt i dessa frågor är dock att många av de utmaningar dessa grupper står inför styrs av normer snarare än lagstiftning eller egna val, till exempel vem som ska vara hemma med barnen under föräldraledighet eller sjukdom.

Arbetsmarknadsförvaltningen tycker det är bra att föräldraledighet ses som ett särskilt skäl för att kunna återuppta sina studier. Det finns dock en risk att kvinnor som är gravida eller planerar att bli gravida skjuter upp sin start på sfi till efter föräldraledigheten för att inte tidsperioden ska starta och att man prioriterar att den andra partnern ska delta i sfi istället. Det kan inte anses bidra till att uppfylla de jämställdhetspolitiska målen.

Arbetsmarknadsförvaltningen vill också trycka på vikten av alternativa aktiviteter som kan fortsätta gynna språkutvecklingen även under föräldraledighet eller en längre period av vård av barn. Eftersom det ofta är mammorna som tar ut den första tiden av föräldraledigheten riskerar de att halka efter i sin språkutveckling tills de har möjlighet att återuppta studierna på sfi. Deltagande i språkutvecklande aktiviteter

tillsammans med barnen bör uppmuntras men inte räknas in i tidsfristen då det inte är inom ramen för komvux som utbildning i sfi.

Konsekvenser för barn

Lagrådsremissen säger att det i första hand är vuxna personer som har rätt att delta i utbildning i sfi som berörs av förslagen jämte kommunala huvudmän och andra utbildningsanordnare av sfi eller motsvarande. Arbetsmarknadsförvaltningen vill betona att förslagen i andra hand också kan komma att påverka de vuxna studerandes barn på olika sätt. Ett barnperspektiv bör därför tas i beaktande vid utformningen av förslagen.

En positiv konsekvens av förslaget skulle kunna bli att om fler kvinnor deltar i sfi kommer också fler barn att komma till förskolan. Det kommer i sin tur stärka barnens förutsättningar för en egen gynnsam språkutveckling och lärande. Barnen kan också påverkas av den stora osäkerhet kring försörjning som finns under studier på sfi. Etableringsersättning och försörjningsstöd är båda förenat med olika villkor och tidsgränser för hur länge de kan ges. Osäkerheten gör att många föräldrar arbetar parallellt med studier i sfi för att klara familjens försörjning och därmed också är borta från hemmet i stor utsträckning. Föräldrarnas stress över att inte klara sin försörjning påverkar också barnen. Arbetsmarknadsförvaltningen ser dessutom en risk att förslagen kommer leda till fler tillfälliga och otrygga anställningar. Sådana anställningar har enligt forskning stor påverkan på hälsan, något som kan leda till sämre möjligheter att ta hand om familjen.